

IMMA MAYOL I MONTSERRAT OTERO VIDAL

Jornades «20 anys de feminisme a Catalunya»

Tot comença amb una dona que parla amb una altra dona i quan aquesta recull el seu desig li dona la confiança i la força per fer-lo realitat. I, quan a l'una i a l'altra s'hi afegeixen dues, tres, quatre, vint, cinc-centes, tres mil i moltes més, ja hem començat a canviar el món.

Mireia Bofill

Aquestes paraules, pronunciades per Mercè Otero en la cloenda de les Jornades «20 anys de Feminisme a Catalunya» (Barcelona, 24, 25 i 26 de Maig de 1996), són una bona expressió del procés que ha significat la gestació de les jornades. Unes jornades que valorem com un èxit per l'ambient tan especial en què les hem viscut, pel nombre de dones que hi ha participat i per la dimensió política que han aconseguit.

Pensem que l'èxit de les Jornades ha estat fruit del procés endegat des del moment en el qual, ara fa quasi dos anys, una dona va dir a una altra i aquesta a una altra, i després, elles, Núria Casals, Dolors Cruells i Neus Moreno, van dir a moltes altres: «T'agradaria celebrar els 20 anys transcorreguts d'ençà les Primeres Jornades Catalanes de la Dona?». La forma com es va concebre el projecte, com es van anar resolent els temes organitzatius, i la participació de totes a través de xerrades, grups de treball, comissions i assemblees, ens ha ofert l'oportunitat de viure una experiència plural de pràctica de relació, en la qual s'ha teixit una trama de relacions i vincles on la diversitat i la diferència han trobat un espai per expressar-se i el

desig, el tarannà i l'estil de cadascuna s'han pogut manifestar.

És convenient aturar-nos un estona a reflexionar sobre què hi ha de nou i significatiu al voltant de les Jornades, per poder analitzar i interioritzar, per comprendre i estimar l'experiència que hem viscut. La consciència que les coses no passen per casualitat, ens fa pensar que és important copsar què ha succeït per poder-ho atresorar i preservar. Què hi ha d'original en la forma de fer del moviment feminista a Barcelona? Entre d'altres coses, considerem que és una manera de fer on el desig i la necessitat d'entrar en relació amb altres dones, d'estar juntes i de fer política plegades passa per davant del propòsit vertebrador. L'experiència de les jornades es pot sumar a d'altres accions com, per exemple, el Lobby de Dones o la Plataforma de Pequín, en les quals s'ha anat expressant una qualitat de relació, de mediació entre dones, vinculada a la política en primera persona, que traspua allò d'original que aporta cadascuna en el projecte col·lectiu.

L'eix de tot el procés de les Jornades es definia en el Butlletí núm. 4 com «El desig de crear un espai de trobada i de retrobada, d'intercanvi i de descobriment, un espai que possibiliti la confrontació i el debat, però, també, la complicitat, el reconeixement i la reflexió». Aquesta idea va donar vida al projecte de contribuir, cadascuna des del seu desig, partint de si, a crear un espai idoni on expressar què sentim, pensem i fem les dones. Algunes opinen que a les Jornades ha faltat debat ideològic o confrontació, eufòria i afirmació, principalment, si es compara amb les primeres Jornades. Nosaltres pensem que això no és una insuficiència, sinó la manifestació que estem en un moment diferent i que en aquestes Jornades han conviscut diferents nivells de discurs, uns més propositius, altres més reflexius, altres més reivindicatius. Nivells que posen de manifest el que hem après durant aquests anys: que som diferents entre nosaltres, que això és un guany i no un abisme i que els vincles de la relació són els ponts del nostre intercanvi.

Des de fa un temps, quan parlem de pràctica de relació, ja no estem

parlant d'una entelèquia metafísica. Estem parlant d'una experiència compartida de mediació entre dones que dóna força i seguretat per realitzar el propi desig. I no és tot fàcil ni de color rosa. Hi ha hagut conflictes i emocions, responsabilitats i angoixes, perquè la relació està plena de tot el que som cadascuna, però, hem constatat que la mediació entre dones, que té molt de mediació amorosa, ens ha ajudat a treballar. La majoria de vegades, reconèixer en els conflictes la presència d'emocions latents ens ha permès conèixer la nostra vulnerabilitat i comprendre millor la necessitat, la por o les prioritats de l'altra. A través de la pràctica hem anat teixint els vincles personals de confiança i tranquil·litat que han ajudat a superar antigues històries i a considerar la procedència i l'adscripció de cadascuna com una riquesa, valorant la diversitat en funció de les aportacions enlloc de recórrer a la desqualificació. Ha estat un aprenentatge i s'han fet passes significatives, encara que, de ben segur, resten moltes portes per obrir.

També ens agrada destacar com la suma de la feina de cadascuna, de cada comissió, de cada grup, ha donat un resultat més gran i més significatiu que la suma matemàtica dels esforços esmerçats. S'ha produït «un més» que ha multiplicat el treball realitzat, que ha sigut molt, principalment, des de la Secretaria de les Jornades i des de Drac Màgic. És un més que té a veure amb l'energia i el saber que circula entre dones quan s'estableix entre elles una mediació alta.

Tot això, ens porta a valorar la significació política de les Jornades com l'expressió de les ganes de transformar el món des de nosaltres mateixes reconeixent l'autoritat femenina que circula en la pràctica de l'actuar i del fer efectiu. Reconèixer autoritat a una dona significa nombrar la mediació que estableix en la seva manera d'actuar i ens permet desfer una de les confusions que ens ha deixat el sistema patriarcal: contraposar anonimat a protagonisme. «Ho hem fet entre totes» o «Totes som iguals» ens porta a la insignificància i a desaparèixer de la història, doncs, una cosa és utilitzar el protagonisme com un mecanisme de poder, i una altra cosa, molt diferent, és reconèixer allò d'original i creatiu que una determinada dona té la

capacitat de posar en joc i fer circular.

En definitiva, pensem, que al voltant de les Jornades s'ha manifestat un canvi d'ordre simbòlic en la manera d'actuar. L'ambient de treball no ha estat el de guanyar batalles, posicions o arguments; tot l'esforç ha anat dirigit a recollir, acollir i mostrar la diversitat de tot el que vivim i pensem les dones. Ha estat un procés on s'ha exterioritzat la vinculació amb la cultura del naixement, amb l'ordre matern, on la vida s'expressa en la relació de paraula i sentiment. Ens agrada pensar el procés de les jornades com una gestació, que ha durat més d'un any, on cada aspecte s'ha anat teixint en l'intercanvi i en la suma necessària de cada una de les peces. En els dies de les Jornades, hem compartit amb moltes altres dones la il·lusió del naixement. Ara, ens queda el més difícil: fer créixer la xarxa de relació i l'espai polític entre dones amb autoritat i llibertat femenina.